

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.1073.2015

Kraków, 23 LIS. 2015

**Pan
Bogusław Kośmider
Przewodniczący
Rady Miasta Krakowa**

W odpowiedzi na Pana interpelację w sprawie reagowania Miasta na zjawiska nagłego przekroczenia wskaźników zanieczyszczeń powietrza w Krakowie, ogłoszoną na sesji Rady Miasta Krakowa w dniu 4 listopada 2015 r., której tezy zostały dostarczone w formie pisemnej w dniu 9 listopada br., uprzejmie informuję.

Sposób postępowania w sytuacjach ryzyka nagłego wystąpienia zagrożenia stanu powietrza atmosferycznego reguluje w szczególności program ochrony powietrza przyjęty przez Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą nr XLII/662/13 z dnia 30 września 2013 r. w sprawie „Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego”, ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym* (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1166 oraz Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego. Ponadto, zarządzeniem nr 664/2015 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 25 marca 2015 r. powołany został również Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa, który jako organ doradczy zapewnia wykonywanie zadań zarządzania kryzysowego. Do głównych zadań realizowanych przez Zespół należy w szczególności:

- ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne Miasta Krakowa,
- przygotowanie propozycji działań i przedstawienie Szefowi Zespołu wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w Planie Zarządzania Kryzysowego w czasie wystąpienia zagrożenia kryzysowego,
- przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami kryzysowymi.

Wprowadzanie stopni zagrożenia zanieczyszczeniem odbywa się we współpracy służb Wojewody, Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska i Marszałka Województwa Małopolskiego, przy wykorzystaniu informacji pochodzących ze stacji automatycznego monitoringu powietrza oraz systemu prognoz jakości powietrza. Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego monitoruje wprowadzanie działań w odpowiedzialnych jednostkach poprzez informacje zwrotne od organów i podmiotów wskazanych do realizacji działań krótkoterminowych w ww. Programie ochrony powietrza.

Zgodnie z załącznikiem nr 20 do Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa pn. „Organizacja monitorowania, ostrzegania i alarmowania” Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa, po otrzymaniu ostrzeżenia lub informacji o zanieczyszczeniu powietrza z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska lub z Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, niezwłocznie zamieszcza taką informację w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa oraz przekazuje je drogą elektroniczną do m.in. Biura Prasowego, Wydziału Edukacji, Biura ds. Ochrony Zdrowia, Policji, Straży Pożarnej, Straży Miejskiej Miasta Krakowa, Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego, domów pomocy społecznej, szpitali.

W informacji tej zawarte są zalecenia dotyczące zastosowania środków ostrożności, jakie powinny być podejmowane szczególnie przez jednostki oświatowe (szkoły, przedszkola, żłobki), jednostki opiekuńcze, szpitale. Ponadto dyżurni operatorzy Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa, niezależnie od wpływających informacji lub ostrzeżeń, na bieżąco monitorują wskazania zanieczyszczenia powietrza wykazywane na stacjach pomiarowych i w przypadku przekroczenia poziomu II lub III stopnia zagrożenia niezwłocznie zamieszczają tę informację na stronie BIP MK.

Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego ustala trzy stopnie zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza. Informowanie mieszkańców następuje już przy pierwszym stopniu zagrożenia. Wprowadzenie I stopnia zagrożenia następuje poprzez automatyczny komunikat na stronie internetowej www.malopolska.pl/powietrze oraz automatyczne przesłanie informacji drogą elektroniczną na adresy e-mail osób, podmiotów i przedstawicieli mediów, którzy zgłoszą potrzebę otrzymywania komunikatów.

I stopień zagrożenia - o charakterze informacyjnym ogłaszany jest dla poziomów pyłu PM10 powyżej 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, lub poziomów stężeń 24-godzinnych dwutlenku siarki powyżej 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

II stopień zagrożenia - o charakterze informacyjno-ostrzegawczym ogłaszany jest dla poziomów pyłu PM10 powyżej 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Wprowadzenie II stopnia zagrożenia następuje poprzez automatyczny komunikat na stronie internetowej www.malopolska.pl/powietrze oraz automatyczne przesłanie informacji drogą elektroniczną na adresy e-mail osób, podmiotów i przedstawicieli mediów, którzy zgłoszą potrzebę otrzymywania komunikatów.

Komunikat zawiera:

- datę i obszar, na jakim istnieje ryzyko przekroczenia poziomu informowania pyłu PM10 oraz związanego z nim wysokiego stężenia pyłu i benzo(a)pirenu,
- ostrzeżenie dla osób szczególnie wrażliwych dotyczące zagrożenia dla zdrowia i informację o środkach zaradczych, które powinny być podjęte.

W przypadku wprowadzenia II stopnia zagrożenia:

- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego przekazuje komunikat o wprowadzeniu II stopnia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza do powiatowych centrów zarządzania kryzysowego, a powiatowe centra zarządzania kryzysowego do gmin na swoim obszarze,
- powiatowe centra zarządzania kryzysowego oraz gminy zamieszczają na swojej stronie internetowej oraz ogłaszają w inny, zwyczajowo przyjęty na terenie gminy sposób, komunikat o wprowadzeniu II stopnia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza,
- powiatowe centra zarządzania kryzysowego, w porozumieniu z gminami, przekazują do dyrektorów jednostek oświatowych (szkół, przedszkoli i żłobków) oraz opiekuńczych informację o konieczności ograniczenia długotrwałego przebywania podopiecznych na otwartej przestrzeni dla uniknięcia narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń,
- powiatowe centra zarządzania kryzysowego, w porozumieniu z gminami, przekazują do dyrektorów szpitali i przychodni podstawowej opieki zdrowotnej informację o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń.

III stopień zagrożenia - o charakterze informacyjno-ostrzegawczym i nakazowym wprowadza się dla poziomów stężeń 24-godzinnych pyłu PM10 powyżej 300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub stężeń jednogodzinnych dwutlenku siarki powyżej 500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Wojewódzkie Zarządzenia Kryzysowego (lub Wojewoda Małopolski) przygotowuje komunikat o wprowadzeniu III stopnia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza.

W przypadku wprowadzenia III stopnia zagrożenia:

- Wojewoda Małopolski przekazuje do regionalnych i lokalnych rozgłośni telewizyjnych, radiowych, prasy i mediów elektronicznych komunikat o wprowadzeniu III stopnia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza,
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego przekazuje komunikat o wprowadzeniu III stopnia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza do powiatowych centrów zarządzania kryzysowego, a powiatowe centra zarządzania kryzysowego do gmin na swoim obszarze,
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego przekazuje informację do podmiotów zobligowanych do podjęcia działań krótkoterminowych oraz monitoruje wprowadzanie działań poprzez informacje zwrotne od odpowiedzialnych organów i podmiotów,
- powiatowe centra zarządzania kryzysowego oraz gminy zamieszczają na swojej stronie internetowej oraz ogłaszają w inny, zwyczajowo przyjęty na terenie gminy sposób, komunikat o wprowadzeniu III stopnia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza,
- powiatowe centra zarządzania kryzysowego, w porozumieniu z gminami, przekazują do dyrektorów jednostek oświatowych (szkół, przedszkoli i żłobków) oraz opiekuńczych informację o konieczności ograniczenia długotrwałego przebywania podopiecznych na otwartej przestrzeni dla uniknięcia narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń,
- powiatowe centra zarządzania kryzysowego, w porozumieniu z gminami, przekazują do dyrektorów szpitali i przychodni podstawowej opieki zdrowotnej informację o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń,
- komunikat o wprowadzeniu III stopnia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza zamieszczany jest również na stronie internetowej www.malopolska.pl/powietrze.

Wykaz możliwych do podjęcia zadań w przypadku trzeciego stopnia zagrożenia określa ww. Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – punkt 3.2.4.5. Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego (lub Wojewoda Małopolski) wprowadzając III stopień zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza, biorąc pod uwagę obszar objęty zagrożeniem oraz występujące warunki meteorologiczne, podejmuje decyzję o wprowadzeniu wskazanych przez ww. Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego działań krótkoterminowych takich jak:

- intensywne kontrole palenisk domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów,
- czasowy zakaz palenia w kominkach,
- zakaz palenia pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi,
- ograniczenie pylenia ze źródeł niezorganizowanych,
- czasowe zawieszenie uciążliwych prac budowlanych,
- czyszczenie ulic na mokro,
- ograniczenie ruchu pojazdów,
- czasowe ograniczenie emisji z przedsiębiorstw.

Niezależnie od powyższego uprzejmie informuję, iż dodatkowo organizowane są przez Miasto spotkania, których celem jest opracowanie i wdrożenie planu reagowania na zjawiska nagłego przekroczenia wskaźników zanieczyszczenia powietrza. W zakresie ograniczenia ruchu pojazdów rozważane jest przygotowanie projektu zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa określającego zasadnicze kierunki działania zmierzające do ograniczenia ruchu pojazdów samochodowych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków. W sytuacji powyższej należy jednak liczyć się z możliwością pojawienia się roszczeń odszkodowawczych. Równocześnie z powyższym działaniem rozważane jest wprowadzenie bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej w Krakowie w sytuacji ryzyka

wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczenia powietrza. Ww. rozwiązanie jest możliwe po wprowadzeniu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ustanowienia uprawnień do bezpłatnych przejazdów środkami Komunikacji Miejskiej w Krakowie.

Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza jest jednym z najważniejszych priorytetów władz Miasta Krakowa. Dążąc do zapewnienia Mieszkańcom możliwości życia w zdrowym środowisku i oddychania czystym powietrzem na wielu szczeblach zarządzania podejmowanych jest szereg działań zmierzających do jego poprawy. Działania naprawcze prowadzone są zgodnie z przyjętą polityką Miasta Krakowa określoną w ww. programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, który stanowi akt prawa miejscowego. W stosunku do gmin, w tym także do Gminy Miejskiej Kraków, w związku ze złym stanem powietrza atmosferycznego, nałożone zostały w ww. dokumencie stosowne obowiązki realizacji wskazanych działań naprawczych (długoterminowych) oraz katalog działań w sytuacji kryzysowej (działania krótkoterminowe). Realizowane przez Miasto na bieżąco działania ukierunkowane są przede wszystkim na ograniczenie emisji powierzchniowej poprzez: sukcesywną likwidację palenisk węglowych (realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji), kontrolę gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach, ograniczenie spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi, rozbudowę i modernizację sieci ciepłowniczych zapewniającą podłączenie nowych użytkowników, termomodernizację budynków oraz ograniczenie emisji komunikacyjnej (np. poprawa organizacji ruchu, utrzymanie czystości i dobrego stanu dróg, rozwój komunikacji publicznej i komunikacji rowerowej, wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych pojazdów).

Miasto realizuje także szereg działań o charakterze wizerunkowym i edukacyjnym:

PROGRAM OGRANICZANIA NISKIEJ EMISJI

- od października 2014 r. realizowane jest zadanie: Ograniczenie niskiej emisji na terenie Miasta Krakowa – edukacja ekologiczna w urzędach, szkołach i przedszkolach, poprzez rozprawdzenie materiałów promocyjnych i ulotek do punktów Urzędu Miasta Krakowa i siedzib Rad Dzielnic Krakowa, rozdysponowanie plakatów do placówek oświatowych (głównie domów kultury i bibliotek), rekreacyjno-sportowych oraz instytucji kultury (muzea, teatry); powyższe przedsięwzięcie Wydział Kształtowania Środowiska realizuje przy współpracy z Wydziałem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wydziałem Edukacji oraz Zarządem Infrastruktury Sportowej,
- prowadzenie podczas kontroli pieców kampanii edukacyjnej, w czasie której użytkownicy pieców pouczani są o zakazie palenia odpadów w piecach i informowani o szkodliwości takiego działania; w tym zakresie prowadzona jest również kampania ulotkowa na rzecz zaprzestania spalania odpadów: „Piec to nie kosz na śmieci”,
- funkcjonowanie internetowego środowiskowego portalu informacyjnego Eko-centrum <http://www.ekocentrum.krakow.pl/>, na którym prezentowane są aktualności, informacje i materiały edukacyjne związane z problematyką zanieczyszczenia powietrza.

KAMPANIA BEZPIECNI:

- w ramach kampanii „Bezpiecni” podczas imprez plenerowych Dni Ziemi i Krakowski Festiwal Recyklingu prowadzona jest akcja mająca na celu przekazanie mieszkańcom Krakowa praktycznych informacji na temat wymiany paleniska węglowego na ogrzewanie ekologiczne; podczas kampanii dystrybuowane są ulotki oraz gadżety,
- na stronie internetowej <http://www.bezpiecni.pl> można pozyskać informacje na temat możliwości zmiany ogrzewania, wielkości dotacji i korzyści płynących z wymiany pieców,
- organizacja kampanii „Uwaga, zły piec”, kierowanej do mieszkańców Miasta, a także zarządców nieruchomości i administratorów budynków.

W ramach kampanii:

- stworzony został punkt konsultacyjny dla wszystkich zainteresowanych mieszkańców Krakowa,
- dystrybuowane są materiały informacyjne - ulotki oraz gadzety,
- emitowane są spoty reklamowe w autobusach MPK oraz radiu,
- na autobusach MPK zamieszczana jest reklama typu full back,
- zamieszczane są artykuły w prasie lokalnej.

CYKLICZNE IMPREZY EDUKACYJNE

Dni Ziemi – Krakowska Wystawa Ekologiczna

- akcje i przedsięwzięcia organizowane przez krakowskie placówki oświatowe (przedszkola, szkoły, młodzieżowe ośrodki i domy kultury oraz inne organizacje i stowarzyszenia zajmujące się na co dzień ekologią),
- prezentacja działań ekologicznych, gry edukacyjne,
- zbiórka surowców wtórnych.

Krakowski Festiwal Recyklingu - cykl przedsięwzięć promujących zbiórkę surowców wtórnych oraz możliwości ich wykorzystania; jego ideą jest promowanie recyklingu jako szansy na rozsądne i ekologiczne gospodarowanie ograniczonymi zasobami Ziemi.

Kampania w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu pod hasłem: TAK! Dla czystego powietrza.

- kolportaż ulotek informacyjno-promocyjnych dla mieszkańców Krakowa, dla kierowców oraz dla uczestników transportu zbiorowego,
- dystrybucja materiałów edukacyjno-reklamowych.

Odnosząc się natomiast do awarii pyłomierza uprzejmie informuję, iż monitoring środowiska oraz obsługa urządzeń wchodzących w skład państwowego systemu monitoringu środowiska należy do kompetencji Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

z up. PREZYDENTA MIASTA
Elżbieta Kotërba
Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa

Otrzymują:

1. Adresat
2. Wydział Kształtowania Środowiska
3. Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie
4. Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego
5. Doradca Prezydenta Miasta Krakowa ds. Jakości Powietrza
6. Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych
7. Biuletyn Informacji Publicznej
8. aa